

Inspectie van het Onderwijs
Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap

Vereniging Gereformeerd Primair Onderwijs West-Nederland (GPOWN)

Onderzoek bestuur en scholen

Vierjaarlijks onderzoek
Inspectie van het Onderwijs

Primair Onderwijs

Samenvatting

Vanaf augustus 2017 hanteert de Inspectie van het onderwijs een nieuw wettelijk onderzoekskader. Hierbij start het vierjaarlijks onderzoek bij besturen en scholen voortaan bij het bestuur, dat volgens de wet verantwoordelijk is voor de kwaliteit van het onderwijs. Minstens eenmaal per vier jaar onderzoekt de onderwijsinspectie dan ieder schoolbestuur. In schooljaar 2016-2017 heeft de inspectie besturen gevraagd vrijwillig mee te doen, het bestuur van de Vereniging voor Gereformeerd Primair Onderwijs West-Nederland (GPO-WN) was hiertoe bereid.

GPO-WN is een vereniging van 25 reguliere basisscholen verdeeld over het westen van Nederland, waarvan een school voor speciaal basisonderwijs. De dagelijkse leiding is in handen van de directeur-bestuurder. Hierin wordt hij bijgestaan door de directeur GPO-WN academie en projecten en een aantal stafmedewerkers van het bestuurskantoor.

We hebben onderzocht of het bestuur zorgt voor onderwijs van voldoende kwaliteit en of GPO-WN voldoende geld heeft om ook in de toekomst goed onderwijs te blijven verzorgen.

Bij zeven scholen hebben we onderzocht of het bestuur goed op de hoogte is van de kwaliteit van het onderwijs. Bij twee van deze scholen hebben we een uitgebreider onderzoek gedaan, omdat ze geselecteerd waren voor ons jaarlijkse onderwijsverslag. Van twee andere scholen vond het bestuur dat zij wellicht 'goed' te noemen waren. Ook die hebben we uitgebreider onderzocht.

Wat gaat goed?

De inspectie is onder de indruk van de manier waarop GPO-WN een vertaling heeft gemaakt van haar Koersplan en het bovenschoolse kwaliteitsbeleid naar de verschillende scholen. De uitwerking van de structuur van het Koersplan is in vorm, maar ook in inhoud heel herkenbaar op de scholen. Hierbij is het opvallend dat de scholen niet het gevoel hebben dat ze het doen omdat het moet van het bestuur. Natuurlijk stuurt het bestuur aan, maar uiteindelijk zorgen de scholen ervoor dat het beleid van het bestuur vertaald wordt naar het beleid op de school.

Het bestuur weet goed hoe de verschillende scholen ervoor staan en waar de aandachtspunten liggen. Daarbij vindt het bestuur het belangrijk dat alle scholen aan dezelfde kernwaarden en thema's werken. Eén van die thema's is de manier waarop de school aan de buitenwereld laat zien waar zij voor staat als het om onderwijs gaat. Daarnaast viel het ons op dat alle medewerkers van de scholen,

Naam bestuur: Vereniging Gereformeerd
Primair Onderwijs West-Nederland
(GPO-WN)
BRIN: 41646

Aantal scholen onder bestuur: 25,
waarvan 1 sbo
Totaal aantal leerlingen: 3700

Onderzoeksnummer: 292178
Betrokken scholen in onderzoek:
G.B.S. De Halm
G.B.S. De Akker
G.B.S. Het Anker
G.B.S. Regenboog
G.B.S. De Lichtwijzer
G.B.S. Het Mozaïek
G.S.B.O. De Cirkel
Uitvoeringsperiode onderzoek:
maart en april 2017
Datum concept/definitief rapport:
30 augustus 2017

directeuren, leraren en onderwijsassistenten, de inhoud van het Koersplan kennen.

Ten slotte is de visie op identiteit bij alle scholen zeer herkenbaar. Dit is voor het bestuur geen verrassing, meer een uitgangspunt. Wij vinden het waardevol, omdat het een mooi voorbeeld is van hoe het beleid doorwerkt in het sociale school-, leef- en werkklimaat op de scholen.

Wat moet beter?

Op dit moment zijn er geen onderdelen die om verbetering vragen omdat er niet aan de wet voldaan wordt.

Wat kan beter?

De inspectie heeft vastgesteld dat het scholingsaanbod vanuit de GPO-WN Academie aan de ene kant gewaardeerd wordt, maar dat het aan de andere kant soms ook knelt. Op dit moment is het voornamelijk bedacht en ontwikkeld vanuit het bestuur. Bij verschillende teams hebben we gesprekken gevoerd waarbij directeuren en leraren aangaven dat zij graag meer afstemming zouden zien van het scholingsaanbod van de Academie op de mogelijkheden en wensen van de scholen en individuele medewerkers. Onze bevindingen komen overeen met de bevindingen van het bestuur.

Daarnaast zien wij mogelijkheden voor het bestuur om nog beter zicht te houden op het verloop van sommige verbetertrajecten.

Voor de scholen geldt dat de inspectie mogelijkheden ziet om de leerlingenzorg te verbeteren. Dit betekent hogere doelen gaan stellen voor leerlingen die zich de stof van de komende periode eigen moeten maken en ook een achterstand moeten inhalen. Daar moet je over nadenken: hoe en wanneer doet een leraar dat?

Inhoudsopgave

1.	Inleiding	5
2.	Bestuur	7
3.	Resultaten verificatieonderzoek	16
4.	Onderzoek op verzoek goede school:	22
	4.1 Het Anker	22
	4.2 De Regenboog	27
5.	Reactie van het bestuur	33

1. Inleiding

Wat voor onderzoek heeft de inspectie gedaan?

De inspectie heeft een vierjaarlijks onderzoek uitgevoerd bij het bestuur van Vereniging Gereformeerd Primair Onderwijs West-Nederland. De centrale onderzoeksvraag voor een vierjaarlijks onderzoek van de inspectie is:

Is de sturing op kwaliteit op orde en is er sprake van deugdelijk financieel beheer?

Het onderzoek is verder gericht op vier deelvragen:

1. Heeft het bestuur doelen afgesproken met de scholen, heeft zij voldoende zicht op de onderwijskwaliteit en stuurt zij op de verbetering van de onderwijskwaliteit?
2. Heeft het bestuur een professionele kwaliteitscultuur en functioneert het transparant en integer?
3. Communiceert het bestuur actief over de eigen prestaties en ontwikkelingen en die van zijn scholen?
4. Is het financieel beheer deugdelijk?

Het onderzoek op het niveau van het bestuur is daarmee gericht op de standaarden binnen de kwaliteitsgebieden Kwaliteitszorg en ambitie (KA) en Financieel beheer (FB).

Het onderzoek richt zich daarnaast op de onderwijskwaliteit van een deel van de scholen.

Werkwijze

Het vierjaarlijks onderzoek bij bestuur en scholen is uitgevoerd op twee niveaus. Op bestuursniveau heeft de inspectie onderzoek gedaan naar de kwaliteitszorg en de borging van de financiële continuïteit. Op schoolniveau zijn drie verschillende typen van onderzoek uitgevoerd: een verificatieonderzoek bij De Akker en De Halm, een onderzoek op verzoek van het bestuur op De Regenboog en Het Anker, die volgens het bestuur in aanmerking kwamen voor de waardering 'goed'. Ten slotte hebben we stelselonderzoeken uitgevoerd op Het Mozaïek, De Lichtwijzer en sbo De Cirkel. De laatstgenoemde scholen hebben een separaat rapport van bevindingen ontvangen van het stelselonderzoek. Overigens hebben we tijdens alle onderzoeken de kwaliteitszorg van het bestuur geverifieerd.

Om antwoord te geven op de centrale vraag en vier deelvragen hebben we specifieke onderzoeksvragen geformuleerd over de werking van het kwaliteitszorgsysteem en over het financieel beheer. Deze vragen kwamen voort uit de analyse van de beschikbare informatie en uit het startgesprek. Het ging daarbij niet alleen om de vraag of de informatie van het bestuur juist is, maar ook om de vraag of de sturing op

.....

Legenda van beoordelingen
zoals ze in de rapportages
worden weergegeven:

- G** goed
- V** voldoende
- O** onvoldoende
- K** kan beter

kwaliteit werkt. In het onderzoek bij GPO-WN hebben we dat geverifieerd aan de hand van een oordeel over de feitelijke kwaliteit op de volgende standaarden:

- Kwaliteitszorg (KA1);
- Kwaliteitscultuur (KA2).

Daarnaast richtten wij ons bij ons onderzoek op de volgende onderwerpen:

- Onderwijskundige profilering;
- Professionalisering.

Aan de hand van deze onderwerpen hebben we onderzocht hoe het bestuur stuurt op voorgenomen beleid en of dit herkenbaar terug te zien is in de scholen. We zijn in overleg met het bestuur tot de keuze van deze onderwerpen gekomen.

Onderzoeksactiviteiten

- Gesprek directie GPO-WN
- Gesprek Raad van Toezicht
- Gesprek gemeenschappelijke medezeggenschapsraad
- Gesprek met een vertegenwoordiging van directeuren
- Gesprek met een vertegenwoordiging van leraren
- Documentenanalyse van documenten op bestuursniveau
- Documentenanalyse van documenten op schoolniveau tijdens de schoolbezoeken
- gesprekken directies van de scholen tijdens de schoolbezoeken
- gesprekken met leraren tijdens de schoolbezoeken
- lesbezoeken

Leeswijzer

Hierna volgen eerst de oordelen op de standaarden van de kwaliteitsgebieden Kwaliteitszorg en ambitie en Financieel beheer op bestuursniveau; de resultaten van de verificatieonderzoeken zijn hierin op hoofdlijnen verwerkt.

In hoofdstuk 3 gaan we uitgebreider in op de resultaten van de verificatieonderzoeken op de vijf scholen. In hoofdstuk 4 zijn de resultaten beschreven van het onderzoek op verzoek van het bestuur op De Regenboog en Het Anker, die volgens het bestuur in aanmerking kwamen voor de waardering 'goed'. Tot slot in hoofdstuk 5 is de reactie van het bestuur op het onderzoek en de rapportage opgenomen.

2. Bestuur

Kwaliteitszorg en financieel beheer van het bestuur

In dit hoofdstuk geven we de resultaten weer van het onderzoek op bestuursniveau: de oordelen op de standaarden in de gebieden Kwaliteitszorg en ambitie en Financieel beheer.

De resultaten uit het gehele onderzoek, dus ook het onderzoek op de scholen, zijn hierin verwerkt voor zover deze de oordelen onderbouwen en/of illustreren. Dat geldt specifiek voor het verificatieonderzoek. De resultaten daarvan zijn samengevat in figuur 2 die laat zien in hoeverre onze oordelen overeenkomen met het beeld dat het bestuur zelf heeft van de gerealiseerde kwaliteit op de scholen.

In onderstaande figuur zijn de oordelen samengevat¹.

Conclusie

De centrale vraag van dit vierjaarlijkse onderzoek bij besturen en scholen is in hoeverre het bestuur de sturing op kwaliteit op orde heeft en er sprake is van deugdelijk financieel beheer. Dit is bij GPO-WN het geval; het bestuur zorgt voor onderwijs van voldoende kwaliteit en voor deugdelijk financieel beheer.

Zoals in de samenvatting aangegeven is de inspectie onder de indruk van de wijze waarop de Vereniging voor Gereformeerd Primair Onderwijs West-Nederland een vertaling heeft gemaakt van het Koersplan en het bovenschoolse kwaliteitsbeleid naar de verschillende scholen. Het gezamenlijk tot stand gebrachte Koersplan is een leidend document in de organisatie en beschrijft de uitgangspunten en ambities van de vereniging. De hierin beschreven doelen beogen een

¹. In de eerste ronde van vierjaarlijkse onderzoeken wordt op bestuursniveau nog geen oordeel gegeven op het niveau van het kwaliteitsgebied Kwaliteitszorg en Ambitie. We geven daarom hier nu de oordelen op de standaarden weer.

doorleefde identiteit in een veranderende wereld, excellente scholen, een lerende cultuur, een innovatieve en financieel gezonde organisatie, die haar verantwoordelijkheid neemt voor een menswaardige samenleving.

Het bestuur stuurt scherp op de (zorg voor) de kwaliteit van het onderwijs. Hierdoor is er sprake van ten minste basiskwaliteit op alle onder GPO-WN vallende scholen. De gedachte van het bestuur, dat schoolleiders met hun team eigenaar zijn van de schoolontwikkeling, blijkt ook in de praktijk zichtbaar.

Het bestuur heeft, met behulp van verschillende instrumenten en methodieken, goed zicht op de resultaten, het onderwijsleerproces en de veiligheid op de scholen. Waar nodig stuurt het bij op kwaliteitsverbetering en/of teamontwikkeling. Hierbij is het aanbod vanuit de GPO-WN Academie helpend en soms ook licht sturend. Verschillende medewerkers geven aan dat zij graag meer afstemming zouden zien van het scholingsaanbod op de mogelijkheden en wensen van de scholen en individuele medewerkers.

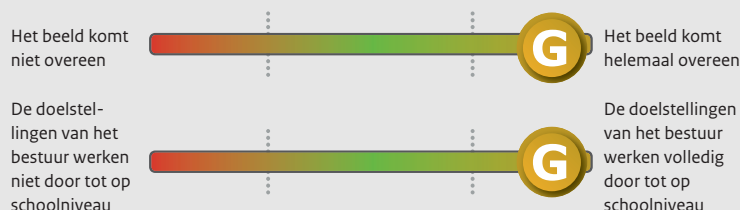
Jaarlijks leveren directeuren een zogenoemde 'vlootschouw' aan bij het bestuur. Dit geeft op hoofdlijnen aan wat het niveau is van het pedagogisch en didactisch handelen van de leraren.

Er is sprake van een heldere en integere kwaliteitscultuur, van waaruit het bestuur actief communiceert over de eigen prestaties en ontwikkeling en die van zijn scholen.

Ten slotte is de financiële positie van GPO-WN in orde; wij zien geen risico's voor de financiële continuïteit. Het bestuur voldoet aan alle onderzochte deugdelijkheidseisen op dit gebied.

2.1 Kwaliteitszorg en ambitie

Kwaliteitszorg en ambitie	O	V	G
KA1 Kwaliteitszorg			Ⓜ
KA2 Kwaliteitscultuur			Ⓜ
KA3 Verantwoording en dialoog		•	

De kwaliteitszorg is gestructureerd en helder (KA1)

Het bestuur van GPO-WN waarborgt de kwaliteit van het onderwijs op de scholen van de vereniging. Door middel van een gestructureerde wijze van informatie verzamelen en delen zorgt het bestuur ervoor dat het precies weet hoe de scholen ervoor staan en waar zorgen leven. Waar nodig stuurt het bestuur aan op verbetering en altijd is het op zoek naar manieren om te inspireren en te stimuleren.

In het Koersplan staan twee strategische fundamenteën beschreven: identiteit en kwaliteit. Het bestuur geeft aan dat de identiteit op alle scholen glashelder is. Tijdens onze bezoeken aan de scholen zijn wij daarin bevestigd. Op alle scholen heerst een warme sfeer waarbij het motto van GPO-WN, 'Geloof in ontwikkeling' en het motto van het huidige Koersplan, 'Hart voor alle kinderen', duidelijk merkbaar is. Leraren en schoolleidingen genieten zichtbaar van hun werk in het onderwijs. Leerlingen geven aan het fijn te vinden dat ze op een christelijke school zitten en weten precies te benoemen waarom dat zo fijn is.

Het andere fundament, kwaliteit, is voor het bestuur evenzo van belang. Het Koersplan is een kerndocument van de vereniging. De inspectie waardeert het gegeven dat op alle scholen en bijna tijdens alle gesprekken dit document genoemd is. Alle medewerkers zijn als vanzelfsprekend op de hoogte van de kernwaarden en de speerpunten van GPO-WN. Dit maakt het beleid van GPO-WN transparant en betekenisvol. Voor wat betreft de kwaliteitszorg geldt dat het Koersplan leidend is en dat de scholen daar vervolgens hun eigen jaarplannen uit afleiden. Hierbij is sprake van eigenheid in verbondenheid. Scholen

zijn in zekere mate vrij om eigen speerpunten te kiezen, mits deze ook passen binnen de speerpunten van GPO-WN. Wanneer een school hier moeite mee heeft, wordt er met elkaar gesproken. Daarbij gaat het in eerste instantie om de vraag wat de school nodig heeft om het toch op te pakken. Wanneer een school echter goed kan onderbouwen waarom het echt niet past in de schoolontwikkeling, is daar over te praten.

De scholen verschillen van elkaar in de fase van ontwikkeling. Het bestuur biedt deze ruimte ook, maar zorgt er anderzijds voor dat de schoolontwikkeling gaande blijft. Dit gebeurt doordat directeurs tweemaal per jaar een rapportage aanleveren, waarover vervolgens een gesprek met de bestuurder op volgt. Deze rapportage bestaat uit een vaste set indicatoren. Daarnaast bezoekt het bestuur jaarlijkse iedere school een hele dag, inclusief klassenbezoeken en diverse gesprekken. Waar nodig volgen er aanvullende gesprekken. Overigens bezoekt ook de raad van toezicht jaarlijks een aantal scholen.

De vraag is in hoeverre het bestuur ondanks deze sterke structuur van kwaliteitszorg, het beeld nog meer kan verscherpen. Tijdens onze onderzoeken stelden we vast dat het bestuur weliswaar vraagt naar het niveau van de kwaliteit van bijvoorbeeld het didactisch handelen en een onderbouwing hiervan, maar dat een directeur vervolgens kan aangeven dat dit op orde is, zonder dat aantoonbaar onderbouwd is waar dit oordeel op is gebaseerd.

Een ander voorbeeld betreft een groep 8, die de derde groep op rij dreigde te worden waarvan de resultaten op de eindtoets onder de ondergrens zal liggen. Het bestuur stuurt concreet aan op een plan van aanpak, maar ten tijde van het onderzoek kon de schoolleiding niet aangeven wat de actuele stand van zaken van dit plan is.

Met andere woorden: het bestuur stuurt wel degelijk op kwaliteitsverbetering, maar zou er goed aan doen te zoeken naar sluitende manieren om objectief het verloop van (noodzakelijke) processen nog beter te volgen.

De kwaliteitscultuur is professioneel met aandacht voor de organisatie en de medewerker (KA2)

Het bestuur van GPO-WN werkt op basis van de Code Goed Bestuur. In het kwaliteitsbeleid is inzichtelijk gemaakt op welke wijze het bestuur de kwaliteit wil monitoren en borgen. Hierbij is helder welke taken en verantwoordelijkheden de verschillende actoren hebben. De rol van de raad van toezicht staat hierin niet beschreven. Deze is wel terug te vinden in het jaarverslag.

Doordat met zekere regelmaat contact is tussen de scholen en het bestuur en de raad van toezicht, voelen allen zich verbonden met de uitgangspunten en speerpunten van GPO-WN. De leraren geven aan dat de bestuurder makkelijk te benaderen is en dat ze hem als sturend, maar ook stimulerend ervaren.

In het Koersplan staat beschreven wat het bestuur verstaat onder kwaliteit. Termen als eigenaarschap, de onderzoekende leerhouding en betekenisvol onderwijs keren regelmatig terug in de tekst. Ook in de praktijk hoorden wij deze termen herhaaldelijk terug in de verschillende gesprekken. Navraag leerde dat men hier met elkaar over spreekt en dat professionalisering vaak op enigerlei wijze gekoppeld is aan deze uitgangspunten.

Alle medewerkers hebben jaarlijks een gesprek met hun leidinggevende over waar de school staat, waar de medewerker staat, ook met betrekking tot de kernwaarden van GPO-WN en wat beiden nodig hebben in het kader van ontwikkeling en professionalisering. Hierbij wordt gebruik gemaakt van een elektronische leeromgeving. Dit systeem kan ook gebruikt worden voor scholing, maar volgens de leraren wordt dit niet zoveel gedaan. Men heeft voldoende aan de netwerken en eventuele opleidingen.

GPO-WN daagt leraren uit om in ontwikkeling te blijven. Hiertoe biedt GPO-WN scholing aan, maar ook eigen initiatieven stelt het bestuur op prijs mits het bij de schoolontwikkeling past. Op de meeste scholen wordt er na iedere netwerkbijeenkomst en iedere individuele scholing ruimte ingepland om een terugkoppeling te geven aan de collega's.

Verantwoording en dialoog zijn van voldoende niveau (KA3)

Het bestuur en de scholen leggen intern en extern in voldoende mate verantwoording af over de gestelde doelen en resultaten en communiceren hierover actief met verschillende belanghebbenden.

De directeuren zijn voor het bestuur het eerste aanspreekpunt naar de scholen. Vanuit het directeurenoverleg informeren directeuren hun medewerkers over zaken die op bestuursniveau besproken en afgesproken zijn. Daarnaast communiceert het bestuur ook via de netwerken met de medewerkers en worden er directe e-mails verstuurd met informatie en/of verzoeken tot participatie.

De communicatie met de interne toezichthouder verloopt plezierig en constructief. De raad van toezicht hanteert een intern toezichtkader op basis waarvan zij goed zicht heeft op het reilen en zeilen op bovenschools- en schoolniveau. Viermaal per jaar is de bestuurder aanwezig tijdens overleg van de raad en tweemaal per jaar vindt er een evaluatief gesprek plaats tussen twee leden van de raad en de bestuurder.

De gemeenschappelijke medezeggenschapsraad (gmr) is pas sinds korte tijd op voldoende sterkte. Nadat eerst alle basisaspecten op orde gebracht zijn (bijv. het reglement vaststellen, basiscursus gevolgd) is nu de fase aangebroken waarin de inhoudelijke verdieping plaats kan en moet vinden. In januari 2017 is er een gesprek geweest over de inhoud van het Koersplan. De gmr heeft behoefte aan een stevige positionering en is nog zoekende naar een werkwijze die recht doet aan het

instemmings- en adviesrecht en die helpt bij het realiseren van de meerwaarde van een gmr. De achterban van de oudergeleding van de gmr, de ouders, ontvangen tweemaal per jaar een magazine waarin GPO-WN beschrijft waar de scholen zich op dat moment voornamelijk op richten.

	De Akker	Het Mozaïek	De Lichtwijzer	De Cirkel	De Halm	Het Anker	De Regenboog
KA1 Kwaliteitszorg	✱	✓	✓	✓	✱	✓	✓
KA2 Kwaliteitscultuur	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓

Resultaten verificatieonderzoek

De tekens geven aan of het oordeel/de waardering wel (✓) of niet (✱) overeenkomt met het beeld dat het bestuur er zelf van heeft.

2.2 Resultaten verificatie-onderzoek

Het bestuur heeft goed zicht op de gerealiseerde onderwijskwaliteit op de scholen. In de gesprekken voorafgaand aan de schoolbezoeken heeft het bestuur aangegeven wat zijn beeld is van de vertaling van de bovenschoolse kwaliteitszorg naar de kwaliteitszorg op schoolniveau. De meeste oordelen van het bestuur op de standaarden uit het kwaliteitsgebied Kwaliteitszorg en ambitie, kwamen overeen met de oordelen van de inspectie. De verschillen bij de standaard kwaliteitszorg zijn als voorbeeld besproken in het voorgaande hoofdstuk.

In overleg met het bestuur hebben we een tweetal aanvullende onderzoeksvragen geformuleerd op het gebied van de onderwijskundige profilering en de professionalisering.

In het startgesprek werd aangegeven dat het sturen op het ontwikkelen van een helder onderwijskundig profiel momenteel op alle scholen gaande is. Tijdens de onderzoeken hebben wij dat ook zo ervaren. Ook hier verschillen de scholen van elkaar in de fase van ontwikkeling. Voor de ene school is het onderwijskundig profiel glashelder en geven alle medewerkers hetzelfde antwoord op de vraag wat het onderwijskundig profiel is. Op andere scholen is dit traject pas onlangs gestart en is het team 'op weg naar het basiskamp'. Wat ze gemeenschappelijk hebben is de intentie en de behoefte om ook het onderwijskundig profiel stapsgewijs, maar stevig neer te zetten. Het bestuur vraagt in alle gesprekken naar de voortgang van dit proces en handelt vervolgens op maat. Waar nodig worden scholen wat extra aangemoedigd het traject vorm te geven.

Het bestuur heeft een heldere visie op de professionalisering van zijn

medewerkers. Zoals in het Koersplan beschreven, zijn de onderzoeken- de houding en eigenaarschap hier belangrijke elementen bij. Niet iedere school heeft een concreet scholingsplan opgesteld. Veelal is het opgenomen in het jaarplan, waarbij het accent op teamscholing ligt. Met betrekking tot de individuele nascholing werden vooral de netwerken genoemd. Dit zijn inhoudelijke werkgroepen, gebaseerd op beleidsvoornemens van het bestuur. Het is de bedoeling dat alle scholen werken aan de onderwerpen waar de netwerken op gebaseerd zijn, zoals bijvoorbeeld het jonge kind, meer- en hoogbegaafden, ict en cultuureducatie. Deze aanbodgestuurde benadering kan knellen op kleine scholen. Ieder netwerk vraagt namelijk drie dagen op jaarbasis, wat voor kleine scholen voor vervangingsproblemen kan zorgen. Het bestuur heeft aangegeven dit verder te zullen onderzoeken. Daarnaast gaven scholen aan de inhoudelijke dagen weliswaar op prijs te stellen, maar soms moeite te hebben met de verder implementatie op schoolniveau, omdat de eigen schoolontwikkeling andere accenten kent. Als alternatief werden regio gebonden en/of belangstellingsge-richte netwerken geopend.

Deze netwerken draaien feitelijk al zelfstandig. In de ochtend van een netwerkbijeenkomst is er een inhoudelijk deel en de middag wordt gebruikt voor intervisie, casusbespreking en het formuleren van advies- en beleidsvoorstellen. Zo is het netwerk 'Jonge Kind' bezig een voorstel te formuleren voor het bestuur over hoe om te gaan met citotoetsen bij de kleuters.

Op voorhand waren geen standaarden vanuit het onderwijsproces ter verificatie geselecteerd. Tijdens de onderzoeken werd er echter wel een gemeenschappelijk verbeterpunt duidelijk. Dit betreft het zicht op ontwikkeling. Op meerdere scholen bleek dat het zicht op de achtergrond en de mate van eventuele achterstanden van leerlingen en wat dit betekent voor het te stellen doel voor de volgende periode, versterkt kan worden. Wanneer een leerling halverwege groep 4 al een forse achterstand heeft, lijkt het ambitieus om voor deze leerling dezelfde groei voor ogen te hebben als de rest van de leerlingen. Feitelijk is dit echter te laag, de opgelopen achterstand blijft dan immers bestaan. Tijdens onderzoeken bleek dat er te lage doelen gesteld worden en de kans groot is dat leerlingen niet dat doelgerichte onderwijs krijgen waarmee ze hun eenmaal opgelopen achterstanden inlopen. Het bestuur heeft dit onderwerp ook gesignaleerd en opgepakt. Inmiddels heeft er vanuit de GPO-WN academie een masterclass plaatsgevonden voor directeuren en intern begeleiders.

2.3 Financieel beheer, met bevindingen dan wel aanvullende informatie

Financieel beheer	V	
	O	V
FB1 Continuïteit		•
FB2 Doelmatigheid		
FB3 Rechtmatigheid		•

Wij baseren ons oordeel over het kwaliteitsgebied Financieel beheer op de beoordeling van de onderliggende standaarden voor financiële continuïteit en rechtmatigheid. Wij geven in beginsel geen oordeel over financiële doelmatigheid.

De standaarden financiële continuïteit en rechtmatigheid zijn beide beoordeeld als 'voldoende'. Het financieel beheer is dan ook beoordeeld als 'voldoende'.

Financiële continuïteit

In onderstaande tabel zijn de financiële kengetallen van het bestuur uit de jaarverslaggeving over de afgelopen en de toekomstige drie jaren afgezet tegen de signaleringswaarden ('Indicatie') die wij gebruiken in onze jaarlijkse risicodetectie.

	Indicatie	T-2	T-1	T (2015)	T+1	T+2	T+3
Liquiditeit (current ratio)	< 0,75 of < 0,50	2,93	2,15	2,41	2,11	2,01	1,93
Solvabiliteit 2	< 0,30	0,75	0,61	0,74	0,69	0,68	0,67
Weerstandsvermogen	< 5%	28,77%	30,40%	28,10%	26,60%	25,10%	23,70%
Huisvestingsratio	> 10% of > 15%	8,34%	8,33%	10,40%			
Rentabiliteit	< 0%	4,98%	2,28%	-1,85%	-1,95%	-1,11%	-1,22%

Zoals blijkt uit de tabel is er geen sprake van waarden die wijzen op een mogelijk financieel risico met gevolgen voor de continuïteit van het onderwijs op de korte of middellange termijn. In ons onderzoek vonden wij geen belangrijke informatie die strijdig is met dat beeld. De meerjarige begrote negatieve rentabiliteit is beleid wat is ingezet door

het bestuur. Het bestuur wenst namelijk nu tijdelijk meer te investeren in de kwaliteit van het onderwijs dan wat er aan lumpsum wordt ontvangen. Het bestuur heeft voldoende middelen om nu tijdelijk extra te investeren. Wij beoordelen de financiële continuïteit dan ook als ‘voldoende’.

Het bestuur verwacht een negatief resultaat dat toch positiever is dan initieel begroot. Het bestuur geeft wel aan dat het conservatief begroot waardoor er bijna altijd resultaat behaald zal worden dat positiever is dan begroot. Het bestuur verwacht de komende periode een lichte stijging van de leerlingaantallen van circa 1%. Dit beeld komt ook terug in de meerjarenbegroting.

Financiële doelmatigheid

Wij geven geen oordeel over de financiële doelmatigheid. Wel voeren wij het gesprek over de manier waarop besturen hun middelen ten goede laten komen aan het onderwijs. Bij GPO-WN kwamen de besteding en de effecten van middelen bestemd voor passend onderwijs aan de orde.

Het bestuur geeft aan dat zijn scholen een grote geografische dekking hebben en derhalve aan 22 samenwerkingsverbanden deelnemen. Deze samenwerkingsverbanden hebben allen een divers model om de middelen te verdelen en een diverse manier om deze te verantwoorden. Om die reden heeft het bestuur een format ontwikkeld dat qua verantwoording bij ieder samenwerkingsverband past. Het bestuur houdt zo toezicht op de vraag met welke middelen welke effecten zijn behaald. Wel geeft het bestuur aan dat het niet alle bijeenkomsten met de diverse samenwerkingsverbanden kan bijwonen. Vaak stuurt het vertegenwoordigers. Wanneer er risico's spelen binnen het samenwerkingsverband gaat er wel iemand uit de centrale directie naar het overleg.

Financiële rechtmatigheid

Ons oordeel bij deze standaard gaat enerzijds uit van de bevindingen van de instellingsaccountants uit het eerstelijnstoezicht op de financiën van het onderwijs. Anderzijds speelt aanvullende informatie een rol, zoals signalen en (lopende) onderzoeken op het gebied van financiële rechtmatigheid. Beide aspecten leiden gezamenlijk tot een gewogen oordeel. Dat oordeel luidt in dit geval ‘voldoende’; in dit onderzoek hebben zich aan ons geen gegevens voorgedaan die een positieve waardering van de financiële rechtmatigheid in de weg staan.

3. Resultaten verificatieonderzoek

In dit hoofdstuk beschrijven we de resultaten van de verificatieonderzoeken. Tijdens alle onderzoeken hebben wij de kwaliteitszorg van het bestuur geverifieerd. Op de twee scholen waar we het onderzoek naar ‘goed’ hebben uitgevoerd, vindt u de bevindingen in het volgende hoofdstuk. We onderzochten de volgende standaarden:

- Kwaliteitszorg (KA1)
- Kwaliteitscultuur (KA2)

Het beeld dat het bestuur heeft over de gerealiseerde kwaliteit op beide scholen is in hoofdstuk 2 naar voren gekomen en komt grotendeels overeen met ons beeld.

We bespreken de resultaten per school en per kwaliteitsgebied.

GBS De Akker

 Kwaliteitszorg en ambitie	O	V	G
KA1 Kwaliteitszorg		•	
KA2 Kwaliteitscultuur		•	

De huidige directeur van De Akker heeft bij zijn aantreden een o-meting gehouden om voor zichzelf te bepalen waar de school op dat moment stond. Dit was nodig omdat het vigerende schoolplan geen levend document was.

Op basis van het Koersplan van GPO-WN en deze o-meting is een plan van aanpak opgesteld. Dit plan leeft wel en wordt ook door leraren genoemd. Het is verder uitgewerkt in een jaarplan dat regelmatig geëvalueerd wordt.

Daarnaast rapporteert de directeur tweemaal per jaar aan de bestuurder op basis van een breed palet aan indicatoren. Op deze manier werkt de school zowel aan verbeteractiviteiten alsook aan borging van reguliere kwaliteitsgebieden.

Voor wat betreft het zicht op het onderwijsproces geldt echter dat de schoolleiding nauwelijks kan aantonen dat zij zicht heeft op de werkelijke kwaliteit van het didactisch handelen van leerkrachten en hier een onderbouwd oordeel over kan geven. De gebruikte vloot-schouw is gebaseerd op een vrij algemene indruk. De prioriteiten die uit deze vloot-schouw blijken, worden evenwel goed opgepakt.

Ook de kwaliteitscultuur is in ontwikkeling. Na een periode van onrust

‘Wij zijn bezig met de beklimming van de K2 en zijn nu onderweg naar het basiskamp’

binnen meerdere geledingen van de school, is er sinds de komst van de huidige directeur weer rust. De leraren geven aan goed van elkaar te weten wie welke kwaliteiten bezit. Deze kwaliteiten worden tevens op schoolniveau ingezet in het kader van verbeteractiviteiten. Tijdens het gesprek met de leraren was er duidelijk sprake van een gezamenlijke behoefte om aan kwaliteitsverbetering te werken. Hierbij is een belangrijke rol voor de schoolleider weggelegd. Op dit moment is de teamscholing met name gericht op het onderwerp ‘pedagogisch tact’.

GBS De Halm

 Kwaliteitszorg en ambitie	O	V	G
KA1 Kwaliteitszorg		•	
KA2 Kwaliteitscultuur		•	

Op basis van het Koersplan van GPO-WN hanteert de directeur van De Halm een systeem voor kwaliteitszorg. Dit behelst een overzicht met de punten voor de school uit het Koersplan. Dit is verder niet concreet uitgewerkt. De verschillende coördinatoren dragen zorg voor de uitvoering van deelplannen. Daarnaast rapporteert de directeur tweemaal per jaar aan de bestuurder op basis van een breed palet aan indicatoren.

De ontwikkeling van een onderwijskundig profiel is een lopend thema op De Halm. De school wil de cultuureducatie op natuurlijke wijze integreren in het reguliere aanbod en zo boeiend en betekenisvol onderwijs geven.

Voor wat betreft het onderwijsproces geldt dat de schoolleiding regelmatig in de groepen komt, evenals de intern begeleider. De schoolleiding heeft goed zicht op het schoolklimaat. In enkele gevallen voert de directeur gesprekken met leerlingen die daar behoefte aan hebben.

De resultaten van de leerlingen geven aan dat er een grote groep leerlingen is die weinig moeite heeft met de basisstof. In de huidige groep 3/4 hebben alle leerlingen een ontwikkelingsvoorsprong. Het is zaak om dit niveau vast te houden en geen terugval te accepteren. De leerlingen laten nu immers zien welke mogelijkheden zij hebben.

Op dit moment loopt er een plan van aanpak voor groep 8 in verband met mogelijk driemaal achtereenvolgend een score op de eindtoets die onder de ondergrens ligt. Behalve de leerkracht heeft echter niemand concreet zicht op het verloop van dit plan. Hiermee loopt de school het risico dat het effect van het plan afhankelijk is van één persoon.

De Halm wil graag de cultuureducatie op natuurlijke wijze integreren in het reguliere aanbod

Daarnaast loopt de schoolleiding, en hiermee ook het bestuur, het risico dat zij verrast zou kunnen worden wanneer het effect uitblijft. Overigens is inmiddels bekend dat de groep 8 van De halm voldoende eindopbrengsten heeft.

Ook op De Halm is de kwaliteitscultuur in beweging. Er was aanleiding om als team een communicatietraject te volgen. Alle communicatiestijlen zijn nu in beeld en met elkaar gedeeld. Het concrete vervolg van dit traject was bij de aanwezige leraren niet bekend. Verder zijn er diverse coördinatoren die hun kennis en ervaringen met de andere collega's delen, wat door deze collega's op prijs gesteld wordt. Leraren geven aan dat er zowel vanuit GPO-WN als vanuit de schoolleiding veel mogelijkheden tot scholing geboden worden.

GBS Het Mozaïek

 Kwaliteitszorg en ambitie	O	V	G
KA1 Kwaliteitszorg			
KA2 Kwaliteitscultuur			

Waar voor de leraren van Het Mozaïek geldt dat zij met ogenschijnlijk gemak aan grote combinatiegroepen lesgeven, geldt voor de schoolleiding dat zij met hetzelfde ogenschijnlijk gemak de hele organisatie in beeld heeft en op vriendelijke en heldere wijze sturing geeft aan de schoolorganisatie en aan veranderprocessen.

Het systeem van kwaliteitszorg is afgestemd op het systeem van GPO-WN. Het Koersplan is leidend, in het schoolplan zijn de schooldoelen vermeld, uitgewerkt in het teamjaarplan dat weer leidend is voor de inhoudelijke vergaderingen. In verschillende klassenmappen zijn de onderdelen van het teamjaarplan teruggezien. Ook de persoonlijke ontwikkelingsplannen van de medewerkers zijn afgestemd op de schooldoelen.

Het team van Het Mozaïek geniet zichtbaar van het samen werken aan de schoolontwikkeling. Hierbij trekt de school veel op met de collega's van GBS De Triangel. Er zijn coördinatoren voor taal en rekenen. Deze maken ook deel uit van de bovenschoolse netwerken. De inzet van de expertise van collega's zou wellicht nog wat versterkt kunnen worden. Het team geeft aan dat de waan van de dag hierbij toch een belemmerende factor is.

*Het Mozaïek is een
lerende school, zowel
voor leerlingen als
voor leraren*

GBS De Lichtwijzer

 Kwaliteitszorg en ambitie	O	V	G
KA1 Kwaliteitszorg			
KA2 Kwaliteitscultuur		•	

Vanuit een heldere besturingsfilosofie (“leren begrijpen, helpen bereiken”) ondersteunt en faciliteert de huidige directeur van De Lichtwijzer de schoolontwikkeling. Vorig schooljaar is er een studiedag geweest waarbij het team gekozen heeft voor een onderwijskundig concept dat uitgaat van onderzoekend en ontdekkend leren. Dit is vertaald in het beeld ‘ontdekkingsreiziger in Gods wereld’. Veiligheid, betrokkenheid en groei zijn de pijlers waarop alle aspecten van het onderwijs gebaseerd zullen zijn.

Het systeem van kwaliteitszorg is afgestemd op het systeem van GPO-WN. Het Koersplan is leidend, in het schoolplan en jaarplan worden de schooldoelen vermeld. Alle onderdelen vanuit het jaarplan zijn op enigerlei wijze verbonden met de bovengenoemde visie. De directeur geeft aan dat de bouwstenen klaar liggen en de komende periode gebruikt worden om de organisatie stevig neer te zetten. Daarbij reflecteert zij regelmatig op het verloop van het jaarplan, maar ook op haar eigen handelen.

Daarnaast is ook de inzet van het team onontbeerlijk. Leraren geven aan zich betrokken en eigenaar te voelen bij deze schoolontwikkeling. Veel leraren volgen scholing, bereiden samen lessen voor en kijken bij elkaar. Na een aantal onrustige jaren geven leraren en leerlingen aan dat het nu weer rustig en fijn is. Langzaamaan komt het team weer in zijn kracht te staan.

Ook de ouders zijn betrokken bij de schoolontwikkeling. Dit gebeurt via de medezeggenschapsraad, maar ook via de regiegroep ‘Ouderbetrokkenheid 3.0’. Daarnaast is er ook een tweetal ouders betrokken bij de uitwerking van het onderwijskundige profiel.

*Op De Lichtwijzer
word je uitgenodigd
je licht te laten
schijnen*

GSBO De Cirkel

 Kwaliteitszorg en ambitie	O	V	G
KA1 Kwaliteitszorg			
KA2 Kwaliteitscultuur			

In een uitgebreide en heldere zelfevaluatie geeft de school een gedegen oordeel over zichzelf, waarbij zij veel eigen aspecten van kwaliteit en daaraan gerelateerde verbeterpunten aan de orde stelt. In het onderzoek heeft de inspectie deze aspecten steeds kunnen waarnemen, beluisteren en ontdekken. De directie van De Cirkel toont een stimulerende en enthousiaste houding naar zijn teamleden en naar de leerlingen. Onderwijsvernieuwing en –verbetering staan daarbij voorop, wat de afgelopen periode geresulteerd heeft in het invoeren van nieuwe methoden, vergroten van het digitaal leren, oriëntatie op toepassen van verschillende methoden voor gedragsinterventies, verdere verfijning van het opbrengstgericht werken en denken. Dit alles heeft onder andere geleid tot echt passend onderwijs voor alle leerlingen waarbij het uitstroomniveau van de leerlingen hoog is en daarmee in lijn met de ambitieuze doelen die in de ontwikkelingsperspectieven zijn opgenomen.

Op De Cirkel vormt het gesprek over de visie op leren en de onderwijskundige ontwikkeling en profilering de rode draad tussen teamvergaderingen, managementoverleg, gesprekken met het bestuur en de medezeggenschapsraad.

Ook op De Cirkel is het systeem van kwaliteitszorg afgestemd op dat van GPO-WN. De uitgangspunten van het Koersplan zijn leidend, herkenbaar in de kernpunten van de school en zijn in alle relevante documenten terug te vinden. Ondanks de bijzondere positie van De Cirkel, als enige school voor speciaal basisonderwijs van GPO-WN, voelen directie en team zich zeer thuis in en verbonden met de vereniging.

De ontwikkeling van de onderwijskundige profilering richt zich vooral op het versterken van de expertise van de teamleden op de gedragsproblematiek en passende gedragsinterventies. Daarmee krijgt het pedagogisch klimaat een grotere toegevoegde waarde en heeft een positief effect op de leerprestaties van de leerlingen. Dit moet, aldus de directie, leiden tot een duidelijk schoolprofiel binnen het samenwerkingsverband waartoe De Cirkel behoort.

De samenwerking met de andere scholen voor speciaal basisonderwijs binnen het samenwerkingsverband is weliswaar collegiaal, maar zou intensiever kunnen. Als kleine speler binnen het samenwerkingsverband is dit juist van belang.

Op De Cirkel is het onderwijs in alle aspecten passend

Ook De Cirkel beschikt, conform de uitgangspunten van GPO-WN, over veel coördinatoren. Ook hier geldt dat voor een kleine school de tijdsinvestering om de professionaliteit van de coördinatoren maar ook van de overige teamleden relatief lastig is op te brengen. Toch volgt een aantal teamleden een specifieke studie of heeft dat onlangs gedaan, dit op verschillende terreinen maar wel passend bij de beoogde schoolontwikkeling. Sommige teamleden maken gebruik van de Academie van GPO-WN, maar het aanbod sluit niet altijd aan bij de persoonlijke en teamwensen voor scholing en verdieping.

Alle teamleden werken met een persoonlijk ontwikkelingsplan (pop). In de attitude van alle teamleden zit volgens de directie de drive om zich blijvend verder te ontwikkelen. Hierbij ontwikkelt zich een zekere feedbackcultuur, waarbij de ene leraar verder is dan de andere.

De ouders zijn zeer betrokken bij de school. De school ziet de ouders als partners die ook mee (kunnen) denken over de schoolontwikkeling. In het kader van de verdere implementatie van het traject 'Ouderbetrokkenheid 3.0', dat recent is gestart, denkt de directie dat de ouders intensiever bij de ontwikkeling van de school en hun eigen kind(eren) en de schoolbrede activiteiten betrokken raken.

4. Onderzoek op verzoek goede school:

4.1 Het Anker

In dit hoofdstuk beschrijven wij de oordelen en resultaten van de onderzoeken naar een goede school bij G.B.S. Het Anker.

Het bestuur heeft aangegeven deze school zelf als 'goed' te beoordelen. Dit oordeel is gebaseerd op het zicht op de kwaliteit dat het bestuur heeft opgebouwd met behulp van informatie vanuit de kwaliteitsstructuur. Dit beeld is volgens het bestuur bevestigd in de uitkomsten van een externe audit en een zelfevaluatie.

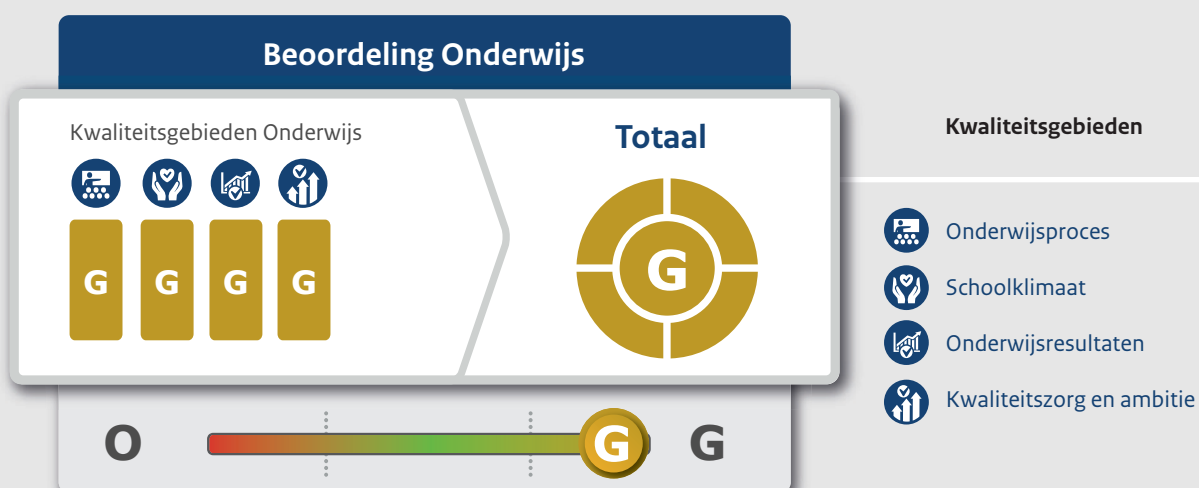
Wij hebben onze oordelen gebaseerd op de verificatie van de bevindingen uit de zelfevaluatie en het rapport van de externe audit tijdens een onderzoek dat is uitgevoerd op 11 april 2017.

Dit onderzoek is uitgevoerd op basis van het gehele waarderingskader.

Conclusie

De inspectie van het onderwijs waardeert de kwaliteit van het onderwijs op G.B.S Het Anker als goed.

Onderstaand figuur geeft de resultaten van het onderzoek weer.

4.1.1 Onderwijsproces: Mooi thematisch onderwijs, kansen in de didactiek en leerlingenzorg

Onderwijsproces	G		
	O	V	G
OP1 Aanbod			✍
OP2 Zicht op ontwikkeling		•	
OP3 Didactisch handelen		•	
OP4 (Extra) ondersteuning			✍
OP6 Samenwerking		•	
OP8 Toetsing en afsluiting			✍

Het thematisch leren is op G.B.S. Het Anker meer dan alleen een waardevolle invulling van de zaakvakken. Het thematisch leren zit in het dna van de school, op enthousiaste wijze aangestuurd door een coördinator. Het onderwijskundig profiel van de school is: onderzoekend en thematisch leren, waarbij de school 'de sociaal, culturele praktijk naar binnen wil halen'. Dit gebeurt door een gedegen voorbereiding van ieder thema. Hierbij zoekt het team naar de verbinding tussen verschillende vakgebieden. Gedurende de hele schoolloopbaan van een groep wordt bijgehouden aan welke tussen-doelen gewerkt is, dit geldt zowel voor taal en rekenen alsook voor vakken als wereldoriëntatie, verkeer en techniek. De coördinator geeft feedback op deze voorbereiding en ondersteunt indien wenselijk door middel van klassenbezoeken.

Op basis van, samen met de leerlingen opgestelde, onderzoeksvragen bouwt de leerkracht het thema gedurende een aantal weken verder op en uit. Met behulp van zelfontwikkelde toetsen gaat de leerkracht na in hoeverre de leerlingen de doelen behaald hebben. Ieder thema kent buitenactiviteiten en wordt afgesloten met een eindproduct dat trots gedeeld wordt met ouders.

Het niveau van het didactisch handelen van de leraren is voldoende. Dit schooljaar richt het team zich op het versterken van de differentiatie in de verschillende (niveau)groepen. Dit is een voorwaarde om leerlingen datgene te kunnen bieden wat zij nodig hebben. Hoewel de school in drie niveaugroepen werkt, is het niet zo dat iedere leerling binnen een niveaugroep hetzelfde nodig heeft.

Dat geldt met name voor de leerlingen die een achterstand hebben opgelopen. Om zowel te kunnen remediëren, alsook verlengde,

Het Anker wil de sociaal culturele praktijk naar binnen halen

herhaalde instructie of begeleide inoefening te kunnen bieden, is het nodig te kunnen differentiëren en het onderwijs goed te organiseren. Het team is samen met de intern begeleider op zoek naar een effectieve werkwijze. Hetzelfde geldt ook voor leerlingen met een hoog leerrendement.

Voor de leerlingen die bekostiging ontvangen vanuit het samenwerkingsverband hanteert de school een zeer uitgebreide dossiervorming. Daarbij hebben ouders te allen tijde inzage in alle gegevens over hun kind.

De school heeft een helder proces rond advisering naar het voortgezet onderwijs. Bij de start van het laatste schooljaar vindt er een gesprek plaats tussen leerling, leerkracht en ouders over de positie van de leerling en hoe deze zich verhoudt tot het gewenste uitstroomprofiel. Samen bepalen zij vervolgens waar de accenten komen te liggen. Het uiteindelijke advies komt tot stand na een bespreking in het hele team.

4.1.2 Schoolklimaat: Het Anker is een fijne school

 Schoolklimaat	G			
	O	K	V	G
SK1 Veiligheid				
SK2 Pedagogisch klimaat				

De school heeft alle aspecten rond veiligheid beschreven in het sociaal veiligheidsbeleid. Hierin zijn alle verplichte onderdelen opgenomen. De onlangs afgenomen monitor geeft aan dat leerlingen zich veilig voelen. De school heeft op basis van de uitkomsten een sociaal plan opgesteld waar iedere groep, maar ook de tussenschoolse opvang, mee werkt. Ieder jaar vindt er in januari een teamgesprek plaats naar aanleiding van de monitor. Een vergelijkbaar overleg zal binnenkort ook op verenigingsniveau opgestart worden.

Zowel ouders als leerlingen gaven in de gesprekken met de inspectie aan tevreden te zijn over de school. Het is fijn als iedereen je kent en je kunt zijn wie je bent. Hierbij zijn de gebruikte methodieken duidelijk herkenbaar. Deze methodieken zijn afkomstig uit verschillende beleidslijnen zoals positieve bekrachtiging, de sfeer in een groep goed krijgen en houden. Deze vormen met elkaar een rode draad in de benadering van leerlingen door leerkrachten en tussen leerlingen

onderling. Het bewust en planmatig werken aan burgerschapsontwikkeling wordt naast deze houdingsaspecten ook toegepast in de weken dat er geen thema aan de orde is. De leerlingenraad denkt mee over belangrijke zaken van de school. Leerlingen ervaren het als een eer onderdeel uit te mogen maken van deze raad. De school ziet leerlingen als partners in het meedenken en werken aan schoolverbeteringen.

4.1.3 Onderwijsresultaten: hoge resultaten voor de kernvakken

Onderwijsresultaten	G			
	O	K	V	G
OR1 Resultaten			•	
OR2 Sociale en maatschappelijke competenties			•	
OR3 Vervolgsucces				✓

De resultaten aan het einde van de basisschool liggen voor de afgelopen twee jaar ruim boven het landelijk gemiddelde. Ook voor de huidige groep 8 verwacht de school hoge resultaten.

De school heeft geen resultaatdoelen geformuleerd voor overige vakgebieden, het thematische onderwijs of de sociale competenties. Het is ook lastig om dit te 'meten' en toch is het raadzaam om met elkaar na te denken over de vraag hoe je kunt bepalen of datgene wat beoogd wordt met bijvoorbeeld het thematisch onderwijs, ook bereikt is. Tijdens de onderzoeksdag is hiertoe een aantal suggesties besproken.

De schoolverlaters worden na één jaar gevraagd aan te geven hoe zij terugkijken op hun tijd op Het Anker. De relevante onderwerpen die daarin aangegeven worden, neemt de school mee in nieuw beleid. Voorbeelden hiervan zijn meer aandacht voor Engels, het goed voorbereiden op de grote overgang van de basisschool naar de middelbare school en het leren plannen.

De directeur heeft in kaart gebracht hoe de adviezen van drie cohorten leerlingen zich verhouden tot hun huidige niveaus. Daaruit bleek dat nagenoeg alle leerlingen nog op het geadviseerde niveau zitten.

4.1.4 Kwaliteitszorg en ambitie: de kwaliteitszorg is transparant en effectief

Kwaliteitszorg en ambitie	G		
	O	V	G
KA1 Kwaliteitszorg			✓
KA2 Kwaliteitscultuur			✓
KA3 Verantwoording en dialoog		•	

Evenals op alle andere scholen van GPO-WN is ook het systeem van kwaliteitszorg op Het Anker gebaseerd op het kwaliteitssysteem van de vereniging. Voor de directeur is ‘verbinding’ belangrijk. Alleen middels het verbinden van kwaliteiten, van thema’s en van beleid met de praktijk kan er in haar beleving groei plaatsvinden. De schoolleiding van Het Anker heeft de vijf thema’s van GPO-WN in de schoolgids beschreven en uitgewerkt en onderbouwd wat dit voor Het Anker betekent.

Alle acties in het kader van de schoolontwikkeling zijn te herleiden tot de schoolvisie en staan als hoofdpunten onderwijs en zorg, gekoppeld aan een domein en thema, beschreven in het jaarlijkse schoolontwikkelplan. Dit plan komt tot stand met grote inbreng van de coördinatoren. Hierbij zorgt de school ervoor dat het plan moet bijdragen aan de ontwikkeling van leerlingen op de gebieden persoonsvorming, socialisatie en kwalificatie.

In de hal hangt het doelenbord. Dit is een puzzel waarvan de stukjes samen het plaatje van Het Anker vormen. Ieder puzzelstuk symboliseert een thema en wanneer het puzzelstukje weggehaald wordt, zijn de doelen voor dat thema voor het lopende schooljaar zichtbaar. De directeur geeft aan dit vaak als startpunt te gebruiken bij het rondleiden van nieuwe ouders.

Het team van het Anker is een team dat feitelijk altijd lerende is. Dit gebeurt door middel van gerichte scholing in de vorm van individuele trajecten, netwerken en teamscholing. Daarnaast heeft het team gekozen voor ‘onderwijsvergadertijd’. Dit houdt in dat er geen vergaderingen meer zijn, maar dat leerkrachten grotendeels zelf de inhoud van hun overleg bepalen. Dit gebeurt op basis van teamontwikkelpunten, waar ook persoonlijke ontwikkelpunten aan gekoppeld zijn. Alle teamleden zijn betrokken bij één van de hoofdpunten: onderwijs en zorg. De directeur heeft de ambitie uitgesproken graag nog meer verbinding te realiseren tussen de verschillende thema’s. De coördinatoren coachen hun collega’s op het betreffende gebied. Dit

gebeurt onder andere door middel van klassenconsultaties. Ook ouders (via de regiegroep ouderbetrokkenheid) en leerlingen (via de leerlingenraad) zijn betrokken bij de schoolontwikkeling.

4.2 De Regenboog

In dit hoofdstuk beschrijven wij de oordelen en resultaten van de onderzoeken naar een goede school bij G.B.S. De Regenboog.

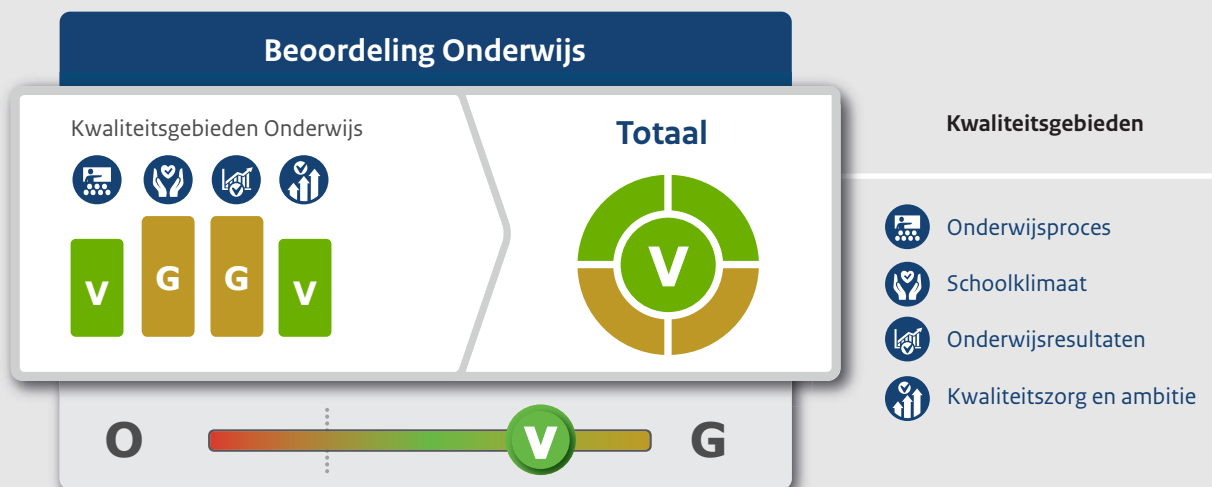
Het bestuur heeft aangegeven deze school zelf als 'goed' te beoordelen. Dit oordeel is gebaseerd op het zicht op de kwaliteit dat het bestuur heeft opgebouwd met behulp van informatie vanuit de kwaliteitsstructuur. Dit beeld is volgens het bestuur bevestigd in een zelfevaluatie. Deze zelfevaluatie bevat alleen oordelen, de onderbouwing van deze oordelen ontbreekt.

Wij hebben onze oordelen gebaseerd op de verificatie van de bevindingen tijdens een onderzoek dat is uitgevoerd op 18 april 2017. Dit onderzoek is uitgevoerd op basis van het gehele waarderingskader.

Conclusie

De inspectie van het onderwijs waardeert de kwaliteit van het onderwijs op G.B.S. De Regenboog als voldoende. Tijdens het onderzoek hebben we aangegeven dat dit een ruime voldoende is, maar dat er nog een aantal uitdagingen ligt voor de school.

Onderstaand figuur geeft de resultaten van het onderzoek weer.

4.2.1 Onderwijsproces: onderwijsleerproces is in de basis op orde, maar er liggen volop kansen

Onderwijsproces	V		
	O	V	G
OP1 Aanbod		•	
OP2 Zicht op ontwikkeling		•	
OP3 Didactisch handelen		•	
OP4 (Extra) ondersteuning		•	
OP6 Samenwerking			✍
OP8 Toetsing en afsluiting		•	

G.B.S. De Regenboog gebruikt eigentijdse methodes die de kerndoelen en referentieniveaus dekken. De school gebruikt een eigen systeem voor het aanvankelijk leesproces, waarbij naar aanleiding van een thema iedere leerling op zijn of haar eigen niveau en tempo werkt. Vanaf eind groep 3 wordt het voortgezet technisch lezen aangeboden. Op dit moment buigt het team zich over de vraag of het wenselijk is meer op basis van leerlijnen te gaan werken voor meerdere vakgebieden.

Er ligt nog een aantal uitdagingen voor de school:

- de notitie over het burgerschapsonderwijs is toe aan vernieuwing;
- het is raadzaam een eenduidig beleid te formuleren voor het onderwijs aan meer- en hoogbegaafde leerklingen;
- er ontbreekt een schoolbrede gedachte over de inrichting van de lokalen;
- het is van belang het beredeneerde aanbod voor de groepen 1 en 2 in beide kleutergroepen goed in beeld te hebben.

Het team heeft goed zicht op de, over het algemeen, hoge resultaten van de leerlingen. Door middel van het digitale verwerkingssysteem zien leerkrachten direct wat de vorderingen van de leerlingen zijn. Hier spelen ze vervolgens meteen op in. Het is wel zaak ook de doelen op de langere termijn in beeld te houden, met name voor die leerlingen die achterstand hebben opgelopen. Nu zijn juist de voor hen gestelde doelen vaak te laag.

De inspectie onderschrijft de bevinding van de schoolleiding dat gedifferentieerde instructie een belangrijk ontwikkelpunt is. Leraren geven aan dat ze dit lastig vinden in de combinatiegroepen. Op dit moment is de instructie erg leerkracht gestuurd. Zeker gezien het feit

dat de school een grote groep hoog presterende leerlingen heeft, ligt hier een mooie uitdaging.

De onderbouwing van de extra ondersteuning voor leerlingen, die hiervoor bekostiging vanuit het samenwerkingsverband ontvangen, en dit zijn er gezien de omvang van de school behoorlijk veel, voldoet aan de wettelijke eisen.

De ouders zijn zeer betrokken bij de school. De ontwikkeling en verdere implementatie van het thema 'Ouderbetrokkenheid 3.0' heeft ertoe geleid dat ouders op velerlei gebied participeren en meedenken over de schoolontwikkeling. Binnen het samenwerkingsverband 'Kind op 1' speelt de school, als bescheiden partner, zeker een rol, zo ook binnen het gemeentelijk overleg (Locale educatieve agenda). De school is van plan binnenkort een leerlingenraad in te stellen.

De Regenboog participeert binnen het project 'Brede School' in de wijk, heeft nauwe contacten, zeker in het kader van de overdracht van de peuters, met de in hetzelfde pand gehuisveste peuterspeelzaal en is betrokken bij naschoolse activiteiten.

Al met al werkt de Regenboog naar vermogen samen met veel instellingen en organisaties, hetgeen steeds ten goede komt aan de schoolontwikkeling en begeleiding van de leerlingen. Dit is gerelateerd aan een van de pijlers uit het Koersplan, namelijk een belangrijke plek innemen in de samenleving rondom de school.

4.2.2 Schoolklimaat: leerlingen gaan met plezier naar De Regenboog

 Schoolklimaat	G			
	O	K	V	G
SK1 Veiligheid			•	
SK2 Pedagogisch klimaat				<i>g</i>

Iedereen die met de inspectie heeft gesproken is het er over eens: De Regenboog is een fijne school. Leerlingen geven aan het prettig te vinden dat scheldwoorden eigenlijk niet klinken en dat de juffen en meesters en de andere leerlingen aardig zijn. Ook ouders zijn buitengewoon tevreden. Zij geven aan te merken dat het team authentiek is en gemeente belangstelling toont. Pestgedrag wordt snel oppakt, omdat dat niet past bij de manier waarop de mensen van De Regenboog met elkaar willen omgaan.

Aan de beleidskant, de voorwaardelijke kant, zijn nog wel stappen te maken. Zo ligt er weliswaar een aantal protocollen en beleidsstukken, die met elkaar alle aspecten rond sociale, psychische en fysieke veiligheid voor een groot deel dekken, maar mist het samenvattende veiligheidsplan. Met de schoolleiding is afgesproken dat dit voor het einde van het schooljaar op orde is, aangezien dit sinds augustus 2015 een wettelijke verplichting is (art. 4c, WPO).

4.2.3 Onderwijsresultaten: De school heeft voldoende eindopbrengsten

 Onderwijsresultaten	G			
	O	K	V	G
OR1 Resultaten			•	
OR2 Sociale en maatschappelijke competenties			•	
OR3 Vervolgsucces				<i>g</i>

De inspectie beoordeelt de resultaten aan het einde van de basisschool als voldoende. De school volgt de ontwikkeling van de leerlingen op het gebied van sociale en maatschappelijke competenties. Er zijn echter geen doelen gesteld op basis waarvan de school zelf kan beoordelen in hoeverre zij hier tevreden mee is. Dit is juist van belang omdat uit de gegevens van de school blijkt dat gedurende de schoolloopbaan de leerlingen gemiddeld op alle basisvakken op een hoog en soms een zeer hoog niveau presteren. Doel zou in ieder geval moeten zijn het vasthouden van het hoge niveau dat al in de kleutergroepen zichtbaar is.

De schoolleiding volgt de leerlingen die van De Regenboog naar het middelbare voortgezet onderwijs gaan op de voet. Met alle scholen waarheen de leerlingen uitstromen is een intensief contact. Daaruit blijkt dat nagenoeg alle leerlingen na twee of drie jaar nog functioneren op het door de Regenboog geadviseerde niveau. Ieder jaar ontvangt de Regenboog van alle vo-scholen een uitdraai van de prestaties van de leerlingen en volgt zo de ontwikkeling in ieder geval drie achtereenvolgende jaren en trekt hier conclusies uit. Ook over de voortzetting van eventuele extra ondersteuning overlegt de school intensief met het voortgezet onderwijs.

4.2.4 Kwaliteitszorg en ambitie: kwaliteitszorg en ambitie zijn ruim voldoende

Kwaliteitszorg en ambitie	V		
	O	V	G
KA1 Kwaliteitszorg		•	
KA2 Kwaliteitscultuur		•	
KA3 Verantwoording en dialoog		•	

De kwaliteitszorg van De Regenboog is gebaseerd op de pijlers uit het Koersplan van GPO-WN. Op schoolniveau zijn alle vijf pijlers uitgewerkt en aangevuld met een aantal voor de school specifieke beleids-thema's.

Als overkoepelend thema heeft de school gekozen voor 'life@school'. Hierin komen volgens de schoolleiding de belangrijkste uitgangspunten van de school tot uitdrukking; samen leven en samen leren. De cognitieve ontwikkeling hangt nauw samen met de sociaal-emotionele ontwikkeling en de persoonlijkheidsvorming.

De schoolleiding is verantwoordelijk voor het opstellen van het schoolplan en het jaarplan. Een groot deel van de leraren participeert hierin vanuit de verschillende werkgroepen waar zij coördinator van zijn. Zij denken mee met het opstellen van het jaarplan, waarvan het voorstel met het team besproken wordt. Eigenaarschap is hierbij een belangrijk thema. Dit zal in de toekomst ook meer voor leerlingen gelden. Er zijn plannen om een leerlingenraad op te richten en om structureel kindgesprekken te gaan voeren.

De coördinatoren volgen de door GPO-WN geïnitieerde nascholing. De taal- en tevens rekencoördinator, heeft in het recente verleden een belangrijke rol gespeeld bij het actualiseren van het beleid op deze gebieden. Voor de overige gebieden kan dit verder uitgewerkt worden. Hier kan men denken aan gerichte collegiale consultatie, het geven van inhoudelijke feedback, hetgeen de in ontwikkeling zijnde kwaliteitscultuur versterkt.

Ouders geven aan te allen tijde het gevoel te hebben dat de leraren liefde en oog voor hun kind hebben. Zij worden tijdens een rapportgesprek niet verrast met (negatieve) informatie over hun kind. Wekelijks ontvangen zij een brief met daarin praktische zaken en het huiswerk voor de volgende week. Voor iedere vakantie verschijnt er een informatiebrief waarin onder andere over beleidszaken gerapporteerd wordt. De schoolleiding geeft aan dat de medezeggenschapsraad zich met name richt op de informatie die de directeur haar geeft. Het zou

samen leven en
samen leren:
life@school

goed zijn wanneer de raad een meer kritische houding aanneemt. Dit is een bekend gegeven en de medezeggenschapsraad heeft aangegeven graag in dat kader een cursus te willen volgen.

De betrokkenheid van de ouders van De Regenboog is hoog te noemen. Vrijwel alle ouders participeren bij activiteiten in en rond de school. Iedereen wordt gevraagd welke talenten hij of zij bezit, waarop de school vervolgens een beroep doet (bijvoorbeeld: de 'mystery guest'). Zo zijn er bijvoorbeeld iedere dag ouders die pleinwacht lopen en ouders die helpen bij het aanvankelijk leesproces.

5. Reactie van het bestuur

N.a.v. het rapport: Reactie van het bestuur van GPO-WN.

In grote lijnen herkennen we ons in het geschetste beeld. Met dit rapport is bevestigd dat de basis goed op orde is in onze organisatie en binnen al onze scholen. Daarnaast zijn goede zichtbare ontwikkelingen te zien in kwaliteit. We zijn trots op en dankbaar voor de ontwikkelingen tot een goede onderwijsorganisatie in de afgelopen 10 jaar van ons bestaan als GPO-WN.

Ook is in dit rapport bevestigd dat we als organisatie vanaf augustus 2016 de verantwoordelijkheden van centraal, naar meer decentraal in de organisatie neerleggen. Met een andere term noemen we dit ook eigenaarschap. Als bestuur willen we meer eigenaarschap door de hele organisatie.

Dit laatste komt ook tot uitdrukking in een andere werkwijze binnen de GPO-WN Academie. Individuele scholing en team scholing worden nu op de scholen zelf afgestemd passende bij hun onderwijskundig schoolprofiel. Met onze scholen zijn we nadrukkelijk, aan de hand van het koersplan en het schoolplan, bezig een uniek en herkenbaar onderwijskundig schoolprofiel te ontwikkelen. Deze focus is leidend voor het eigenaarschap.

In de organisatie hebben wij een duidelijk herkenbaar kwaliteitsbeleid waarop gemonitord wordt en waarop concreet op processen gestuurd wordt ook wanneer resultaten tegenvallen. In dat geval sturen wij gericht op de directeur en de opgestelde veranderplannen. De directeur en het team geven wij de ruimte voor didactische invulling binnen het veranderplan. Als bestuur zijn we van mening dat we goed zicht hebben op de inhoudelijke voortgang van de processen.

Zicht op ontwikkeling van de leerlingen is een voortdurend aandachtspunt.

Met de georganiseerde Masterclasses heeft dit aandacht gekregen en binnen de diverse netwerken blijft dit onderwerp op de agenda staan.

Voor het bestuur is de ontwikkeling van leerling (maar ook van de leerkrachten) een nadrukkelijk aandachtspunt in de werkbezoeken op de scholen en in de verantwoording en rapportagegesprekken met de directeuren.

Deze aandachtspunten willen wij nog meegeven voor de inspectie in dit proces:

- De planning en daarmee een te korte periode die gereserveerd was voor het bezoek op de scholen (het bestuur kon daardoor niet aanwezig zijn in het slotgesprek op de scholen).
- Het rapport is laat na de afgelegde bezoeken gestuurd.
- In beginsel is aangegeven dat met de nieuwe werkwijze de jaarlijkse schoolbezoeken zouden wegvallen, dat blijkt niet zo te zijn. Met het goede toezicht op de bestuurder als uitgangspunt heeft dat onze specifieke voorkeur. Schoolbezoeken kunnen dan op verzoek of wanneer het nodig is gebracht worden.

In deze bijlage reageren wij als bestuur niet expliciet inhoudelijk op de schoolrapporten omdat de directeurs van de scholen dit zelf hebben gedaan.

Tot slot.

Wij hebben de nieuwe werkwijze van de Inspectie, het controleren van de wettelijke vereisten en het aanvullend stimuleren en meekijken met de ontwikkelingen in de scholen, als buitengewoon plezierig ervaren. Wij zijn enthousiast over de nieuwe werkwijze van de inspectie, ook de contacten met de inspecteurs zijn als zeer prettig ervaren.

Inspectie van het Onderwijs
Postbus 2730, 3500 GS Utrecht
t-algemeen 088 6696000
T-LOKET (voor vragen van ouders) 088 6696060

